

Oglas, raspodjeljivanje,
oblačili i razvodjivo je po pravilu
političkog člana ili po dogovoru.
Neveti za predstavljanje, oglase, isto
člana se raspodjeljuju u potoku
nešto poti. Nešto poti u Boči
na administraciju člana u Pulu.

Kad nečice vole točno os-
nati ime, prezime i najbliži
položaj predvođenika.

"Ne" kad na vrijeće ne primi-
se, tada je još odgovarivačka u
otvorenom pismu, za koji se
neplaća poštovina, niko se izvane-
sije. "Zaključka".

Catevog reda broj 547.849.

Tehnički broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasta male stvari, a meologe sve pokvariti“. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavač Stipe Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krnapić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
Družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru

O položaju.

Govor zastupnika prof. Vj. Spicula, izrečen na glavnoj skupštini pol. društva „Edinstvo“ dne 14. oktobra 1900.

(Konač.)

Gosp. Körber imao je lepih rječi, punih usta, pravednosti; možda bi bio također rad pravednim biti, nu djela njegovog vladanja pokazuju, da je on također za prevlast Niemaca u ovoj polovici monarhije i za prevlast Talijana — bar prije vremena — u Primorju, kao bijulji i njegovi predstavnici. Obzirom na Primorje moram občenito opaziti, da se drži, da Primorje nije još zrielo i da se izruči Niemcima; da se za sada još imade datu prevlast Talijani; osvjeđenoći su naime, da će kasnije sa Talijani biti lăhak posao. Tako je gospodio moja!

O tom nacrtu čitao sam već prije 20 godina u nekoj brošuri. Po tomu nacrtu rade čitavo vrijeće, otkad opazam tu stvar, i to dosljedno i uspešno. Pogleđaje samo u Trstu po kavacah i gostionih; pogledajte u trgovine a da i negovorim o školah i uredih; promatrajte kako Niemci u Trstu napredju u svakoj struci i u svakom obziru, te čete opaziti, kako se blizaju cilju onoga nacrtia. A za sve to su dakako Talijani slični, oni vide neprljatja samo među nama!

U poslednjih devet godina, za doba od 9 ministarstava, nismo doživjeli drugo stalnoga, nego stalnost u mjenjanju ministarstava...

Uvidjava se, doduše, da se na dosadašnjem putu nemže sa monarhijom narediti, nu ipak nijedno ministarstvo neće ili nemže da bude pravednim; nijedno

Podlistak.

Pošalice.

(Piše Vinko Rubčić.)

(Konač.)

Kako je u paklu?

Grgo bio je prilično zaškutnute pamet! Da pak se ne bi Bogu cimrlio, dodala mu majčica narav na leđima, koliko mu užkratila u glavi. Naš Grgo bio nam' je i mrvi grbast. Nu nista za to! I za takve je dobiti Bog svjet stvorio!

Kad me pod nosom počela hosti mišedlaciće, stalo mu negde u njedrima sreću kucati kao pile u jajetu. E, šta čete? Ni luckasti ljudi nemaju baš zablje krv, pak i njima znade zakulati u prsimu. Nu, što da delujmo? Prohćelo mu se ženiti! Ta imao je na što. Roditelji namrli mu lepo dijedovinu, a on čuvao u gnoju zakopano nešto krajevac, pa eto da se živi kao zec u kupuzu.

neće ili nemže, da nastupi put pravednosti, nego traži još načine, kako bi se nadalje držalo Slavene pod petami, i podredjenosti.

Ovdje nastoje pitanje: Ako neće ni vlade da budu pravedne, ta naša monarhija je ustavna država; zar nije parlament tuj, da oslobođi državu, da zadovolji narode u njihovih pravilih. Žalibog, nije ni to u današnjih okolnostih moguće.

Parlament sastoji iz dvaju velikih skupina, iz ljevice i desnice. Ljevice, koja obzišta takozvanu „njemačku“ „Gemeindburgschaft“, njemačko zajedništvo i skupnost, te je sastavljena od njemačkih liberalaca raznih struja, kršćanskih socijalista i njemačkih narodnika; sa Wolsom i Šenierom, jest za prevlast Niemaca u ovoj polovici monarhije. Oni hoće, da se njemački državni jezik uzakoni, da se naša državna svesć sa Njemačkom, u tjesnu savez, i slično. Jedan od tih muževa kazao je u javnoj sjednici parlamenta: pa što bi bilo, da je Austrija u takovom odnosu na prim Njemačkoj, u kakvom je, n. pr. Barska? To se je dogodilo, kako sam kazao, javno austrijskom parlamentu, i da takovih pojava nije moguće govoriti o pravednosti.

Na desnici su za ravnopravnost naroda, bar tako kažu svi. Ako bi parlament mogao, stogod u obice učiniti za ravnopravnost naroda, a ipak nije učinio, to mu je kriva po mojem mišljenju najviše katolička, njemačka stranka. Muževi te stranke imaju dobro katoličku pravednost u ustih, ali imaju također i njemačko srce, i kad god se ju u zadnje doba pružila prijatelja, da bi se dalo Slavenom stogod pravednoga, pokazala je većina, ili pako svih članova te stranke njemačko srce.

Kathrein, jedan od vodja te stranke, pobijegao je sa predsjedničke stolice, kad se je radio o tom, da bi se Čehom sačuvala jezikovne naredbe. Dipauli pokazao se je veoma nestalnim kao parlamentarac, a ministru Dipauli u nežnamo, da bi bio kavku krivici odstranio. Nije dakle čudo,

omamila ga susjedova Kata, koju ga davnio i marnila. Što čete? Ta nije bio napokon ružni obraz. Onako nekavku kavku mjesec. A u istap nije baš najružniji stvor božji. Pak žene su van već takove. Teže kao i bršljan, da se nekamo prisloni, ne birajuće baš mnogo, da li je to javor ili — bukva? Baš prave napast! A mi muskarci, ako nemamo osuju spriječiti, da je u raju. Ma da si mu mernuo srebrenu šortinu na dlan, ne bi je bio ni za čas ostavio. A bio joj dobar, kao krušac, a mekan kao tjesto, da bi bila mogla iz njega i „strukljice“ mjesiti. — A Kata kao Kata! Kad se dobro posjela u kući obušku hlače, a naš Grgo poklanjio se u kući pak „šta“ Bog dade. Eli, bila vam je ta Kata ostra jezika kao turska sablja, a jakoga, da bi na njemu i mlinskog kolo vrtilo, a kamo li, ne naš očvrknuti Grgo. Kad se tek za salu raskokodala, drhnula

da su i njegovi izbornici postali nestalni. Da ih je drugačje odgajao, činom i prečiju, bili bi također opri drugačije. Pravo

mu stoji, što se okreću od njega, i ja mu iz svega sreća pružim nepouzdanicu, koju je dobio. Zallinger i Ebenhoeh jesu mu slični. Muževi i vodje te stranke hteli bi doduše, da se njemački jezik kao državni neuzakoni, već da se sačuva sadašnje stanje stvari, a to jedino za to, jer se plase, da bi ukaznikoj njemačkog državnog jezika Slavene odvise razdražilo, i jer je njemački jezik u istinu i sada državnim jezikom. U istinu tomu je tako! Njemački konservativci nerazlikuju se dakle u bitnosti od ostalih Niemaca.

Te strane nije dakle očekivati pravednosti za Slavene.

Pobjaci nisu doduše za njemačku prevlast, nu oni su — za sve! U nekom luku čitao sam ovih dana, da imaju Poljaci velika, izkustva u politici, te da oni ne doje politiku sreća, nego samo politiku koristi. Oni, nastoje, da bi što više koristili izposlovali za svoju krunovinu, za svoj narod, te učinili čvrst temelj svome idealom.

Cesi se brinu također u prvom redu za sebe; nu nevalja im zamjeriti, jer je, kako kaže „hrvatska poslovica“: „kosišu blizu od kabanice“. Ipak bijulu Cesiju uviek za to, da se dade ravnopravnost takodjer drugim narodom. Na nje smo se uviek najviše oslanjali, i u njih smo imali uviek najbolje podupiratelje. Njihova poviest, njihove muke, njihove težnje, jesu našim na jugu najviše slične; mi smo već i maju također i njemačko srce, i kad god se ju u zadnje doba pružila prijatelja, da bi se dalo Slavenom stogod pravednoga, pokazala je većina, ili pako svih članova te stranke njemačko srce.

Badeni je bio dao Čehom nekoju prava, i akoprem nije učinio time Niemcem nikakve krivice, akoprem je dao Čehom ono, što su Niemci u Českoj već imali, tužili su se ovi i počeli vikati, ustali su proti jezikovim naredbama, te uništili parlamentarni život.

Sada pako zaboravljaju na to, ti farijezi! Nojevec fariježka, Neue Freie Presse više niti nezna za njemačku obstrukciju;

je pred njom' kao dijete pred dimnjakačom, a kad je pak stali onake mužki kukuruzi, nije naš Jadni Grgo znao dali je na nebu ili na zemlji. A bilo je toga kukuruzanje i previše. Ma, stogod bilo da bilo, Grgo bio 'svemu kriv; pa čak i kad se macka okotila.

Nego, kako se i tovar nauči na parlici, tako, se naučio i Grgo na Katinu grmljavini, pak se s matrao sretnim, samo da tuča ne pada.

— Neka, neka — tješio se. — Žena valja, da se izlaze. To joj je polovica zdravila.

Nego Kata išla i dalje. Uz grmljavini počela je sipati i tuču; pak, baš, na tuču Grginu grbu.

— Neka, neka — mudrova. — Al kad se i ja razmäsem, bit' ē onda istom prava. Eh, gdje sam bio do sada, da jos niesam onako ljudski pogladio Katu. Ta ženu valja uviek mlatiti. Dobru, da se ne pokvari, zlu, pak, da se poboljša.

Izdati svakog storka i poslovica
i podne.

Nedjeljni dopisi se ne vraćaju,
nepotpisani netiskaju, a ne
frankirani neprimaju.

Predplata na poštarnom stolu:
12 K. u obče, 6 K. za sejake, 3 K. na godinu
ili K. 5 —, oda 3 — na
pol godine.

Ivan carevine više poštarna.

Pojeđeni broj stoji 10 h. količi
Puli, toliči izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici
Ginčića br. 5 te prima stranke
osim nedjelje i svetkovina svaki dan
od 11—12 sati pre podne.

jedino Čehom, koji su obstrukirali samo jednu noć, predbacuje, da su uništili parlament.

Cesi su dakle obstrukirali tek onda, kad no im nizeše ono, što im je Badeni dao, te su onemogućili parlamentarno dje-lovanje. Da nisu loga učinili, bili bi samo pokazali, da Niemci smiju obstrukirati protiv svemu, što bi bilo na korist slavenskim narodom, dočim bi moral slavenski zastupnici šutiti na sve i mirno podnašati svaku zausnicu, koju bi im se zadalo.

Parlament nije mogao više raditi, jer, kako je sada sastavljen, nemože biti pravednim; naš parlament nemože provesti ravnopravnost, jer se kod nas ne vlađa parlamentarno.

Kod nas stvaraju vlast parlament, nipošto obratno, da bi parlament stvarao vlast, kako to biva u svih u istinu parlamentarnih država.

Vlada je dakle došla do zaključka, da valju raspušti parlament i da se razpišu novi izbori.

Nu niti nakon novih izbora nećemo očekivati ništa bolje, nikakve promjene u položaju.

Uprkos svemu tomu, da je moje i mnogih drugih osvjeđenje, da neće ni novi parlament moći bolje djelovati, nego li prijašnji, uprkos svemu tomu, da neima nade, da bi se moglo uesti parlamentarno vladanje, uprkos svemu tomu, braće, moramo mi kod tih izbora, koji nam se bližaju, ustatiti, budu li trebalo, i većom odlučnošću i složnije nego li ikad do sada. Kad bi imao parlament samoučasno osam dana trajati, kad bi imao trajati samo jedan dan, mi moramo u borbu složno, kako rođena braća zaboravimo na sve razlike, koje vladaju možda među nama.

Pokažimo celom svetu, da smo tu, da hoćemo tuj biti; pokažimo kakvimi hoćemo da budemo, i što hoćemo, da nam se dade.

Ideja ujedinjenja Hrvata i Slovenaca tjerja na svjeto sve to više. Širi se uviek među šire slojeve naroda. Toga se plaće

Akoprem mu je već bila grba pomoćila kao zrela slijiva, ipak jošte nije se odvožio, da digne one svoje sitne ruciće. Više puta je i htio, ali tek se je pogledao Katine šake, pato mu odmali sreća u hlače. I tako je i unaprijed tuča padala, a da niesu pomogli ni svi zvonovi ovoga sveta.

Pod tučom i grmljinom susio se naš Jadni Grgo, da je od usta tek jeste ostao „zadnji četvrt“. Kao da se povukao nekud u onu svoju grbu. Kad ga tko upitao, kako mu je, sažeo bi slabšinu ramenima, pak tek huknuo kroz zube: Kao u paklu. Šta čete? — Gđe vrag ne može ništa da učini, tamo pošalje — babu.

Počeo Grgo i kašljucati, dok napokon ne bací sličicu na polici, pa ode k Onomu, koji trešnjam repove pravi. Umrije, ne oplakivan ni od koga. Tek Kata pastila dvije, mačje suze, da joj se ne bi svjet rukog.

naredbi. Ali svaki posten Slavinac na krasu bit će zadovoljan što se odredilo birati u Klenovskatu te će na dan izbora mirno odati svoj glas za muže naše krvi našeg misljenja i neće zalići gubitak vremena, već će zadovoljno gledati broj, koliko nas ima, pa gdje se brica složi, ondje i željezo plivat može. Lanisti rodoljub.

Franina i Jurina.

Jur. Poznaj, Franine delegata u Pulišini?
Fr. A veru, nika da, našimo sada kad su opet votacioni, pa su vancali po sukrabojsku.

Jur. Ma ta je istina, da su svi prodanci da mame svit za Rizza, jer on da je njuhov Bog?

Fr. Tako da bi ne! Koli nas, Jure moj delegati su, kako tovari: kamo ih goni podešat, tamo gredu.

Jur. A ja ih ni stram od ljudi?

Fr. Hodi s Bogom, dragi ti Talijani, njihove podrepnice se nesrame ničesa.

stavljanje Slavena. Ona mora provesti jedino pravo i voditi brigu za sve. Njeni sustav upućuje na federalizam? Sve, sto treba država kao velenjstvo, i vanjske poslove, vojne uredbe itd. kraljevine i zemlje prepustiti će rado zajedničkoj upravi. Nacionalna borba u Češkoj ima se prepuniti rješenju naroda u Češkoj u českom saboru. Česi se neboje za svoju budućnost, oni će se boriti i doprinosti žrtvama obranu svoje časti i svoga dostojanstva dokle god budu ponuđavani.

Izborni kompromis, što su ga bili sklopili liberalni i konservativni Njemičani Tirola, razbio se naknadno.

Staročeski list "Politik" javlja viest iz Beča, po kojoj da neće više kandidirati bivši češki zastupnici Blažek, Čelakovský, Dostál, Karlik, Kříž, Maxera i Tecký, dokim nije jošte nista odlučeno o kandidaturi Bielskog, Brolika, Dorzaka, Engela, Jande, Koniga, Schmala i Sokola.

Poštansko društvo u Ljutomeru u Slojarskoj sruživjelo je dne 10. i 11. t. mj. izborno sastanke u Ljutomeru i kod sv. Jurja na Ščavnici, na kojih će proglašiti kandidatom za izvanske občine onoga katara dr. Miroslava Ploj-a dvorskoga savjetnika kod upravnoga suda u Beču.

Talijanski Talijani pripravljaju se za predstojeće izbore, proti Slovencem okolice tim, što su imenovali u dvije poslednjih sjednicih gradskoga zastupstva do 450 građana, kojih će zadobiti sada izborno pravo i glasovati proti slovenskomu kandidatu — ako e. k. vlada neobustavi — kako bi moralia — odnosi zaključak vidi.

Predsjednik hrvatskoga sabora u Zagrebu, pribjedio je jednomu novinaru, da će se predložiti izbori u sastavu predsjedjem zasedanja zemaljski proračun i zakonska osnova o produženju finansijske pogodbe sa Ugarskom na godinu dana.

U proljeću, da će biti sabor opet sazvan, te da će imati da razpravi zakon o komisaciju, o odvjetnickom i bilježničkom redu i zakonu o preustrojstvu oružničtvu.

Crna Gora. O sukobu između crnogorskih vojnika i između Austro-Ugarske vojne straže na međi Hercegovine i Crne Gore, pišu hrvatski listovi, da se je sukob dogodio kod mjestu Kazanci. Prvi su potičeli pucati crnogorski vojnici, koji su bili prekorčeni granicu i stupili na zemljište hercegovačko. Austro-Ugarska straža, premda brojno slabija, sastojeca od samo pet momaka, uzvratila je vatru i ustrialila jednog crnogorskog poručnika i jednog desetnika, a s naše strane bijašu ranjena dva vojnika. Kasnije se prometnula ta borba u pravu tučenjuru. Povod tomu sukobu dala je vječna pravda radi pograničnih šuma i pašnjaka, koje Crnogorci još navelj suvajata. Izigrani su se ustanoviti, na komu je krivnja radi tog sukoba.

Srbija. Srbski konzulat u Prijedoru podignut je na generalni konzulat sa bivšim konzulom u Skopju, Stankovićem na celu. Srbske radikalne novine pišu zdestoko proti osnovi Austro-Ugarske vlade i gradnji željeznice do Mitrovice u Novom bazaru.

Bosna. Ruska carska obitelj bori se ovaj, par u Livadiji. Ruski poslanik na turskom dvoru Sinovjev primljen je od cara Nikole u Livadiji na audienciju. Tamu je posao i ruski ministar pravosuđa grof Muravjev.

Španjolska. U nekojih gradovima Sponjolje se pojave se karističke cete, koje bijaju od kraljevskih ceta potjerane i rasprse. Ustjad toga proglašeno je u tih gradovima obasadno stanje.

Engleska. Kao posljedicu netom minalih izbora za engleski parlament, nadaju se odstupi ministra izvanskih poslova lorda Salisburya. Na njegovovo mjesto stupa dosadašnji ministar rata lord Lansdowne. Englezki listovi pišu, da ugledne gledje uslijed tih promjena nije nimalo porasao.

Mjestne:

dnevničari bijaju imenovani g. Makso Velepić za Opatiju i g. Josip Podboj za Trst.

Imenovanje i premještenje. Prizivni sud u Trstu imenovao perovodnog vježbenika trščanskoga finansijalnoga ravateljstva Albertu Albertu i prislušnikom, a premještilo je kancelista g. Josipa Sanio iz kotarskoga suda na Voloskom kotarskom sudu u Lošinju.

Vjenčanje. Davorin Sanković-Soldati, sin čestilog Mata iz Dana, vjenčao se je jučer u drevnom Kastvu — gradu sa vrednom gospojicom Maricom Jelusić, kćerju pokojuzog župana. Sretnim mladencima naše ponajlepše čestitke.

Hoće li mi pomoći i ovaj put močni prijatelji u Trstu? U zadnjem broju prihodimo, da je glasoviti Krstić u zatvoru u Voloskom radi prevare i da bi morao biti zadržan u zatvoru i radi toga, što se je većkrat pohvalio, da imade na državnom odvjetničtvu u Trstu moćnih prijatelja.

Trščanska "Edinstvo" od subote primjećuje k toj viesti, da su talijanski privaci iz Voloskoga skočili na državno odvjetničtvo i na prizivno sudiste u Trstu mojnjakati za Krstića, da bi ga iz zatvora pustili. Za slučaj potrebe smo pripravni imenovati te talijanske privake.

Koneerti Jana Kubelika u Trstu. Glasoviti češki umjetnik na gusle g. Jan Kubelik prirediti će u kazalištu "Politeama Rossetti" u Trstu dva koncerta, i to dne 7 i 11. t. mj.

Občinski Izbori u Kastvu. Pišu nam iz Kastavčine. Poznato je, da je e. kr. namjestničtvu bilo uništilo izbore u Kastvu radi toga, jer da se je pred dobom zaključilo izbore jednoga dana III. t. jela, i da jedan dan izbornoga povjerenstva tobože nije imao pravo glasa. Porečka jaslarica bila je graknula na občinsku upravu, kao da je ova Bog zna kakve zlostine počinila, i, kao da nije vredna da ista bude na svojem mjestu. Zatuklo se je jaslarici pišće. Kad bi se svuda u Istri, u talijanskih občinah, onako upravljalo, i onako redovito i zakonito izbore obavljalo, kako u Kastavkoj, onda stalno nebi bilo opravdanji pritužba na uprave i na izbore! Upravno sudiste u Beču izredi će svoj sud, da li je u pravu občina se vladinim povjerenikom ili e. kr. namjestničtvu. Međutim je občina priredila nove listine radi promjene u jednoj godini u porezu na temelju poreznih podataka. Prirediv ih izložila je listine kroz četiri tjedna. Rok izloženja za uvid izteka je dne 15. oktobra. Do 14. oktobra nit toga dana nebijše ni jednoga na občini, da pregleda listine. A ipak je tim danom došao na občinu reklam sa podpisom nešćim imenom: dr. Ivan Krstić, Frane Kinkela (Lovrinov) i Jože Sušan. U reklamu kažu, da su saznavali po onili koji su uvirili u listine, da iste nisu u redu. Kakva je to drzovitost, kad se pomisli, da do 14. nit 14. oktobra nije nikak "uvitio" listine da ih pregleda, i da je rečeni reklam datiran sa 14. oktobra. Reklamacioni odbor se je odmah sastao, i rješio koli toj reklam toli one, koji su bili preneseni poslednji dan izloženja, dne 15. oktobra i dao strankam svoj odgovor. Krstiću ga nije mogla občina izručiti, jer ga nije mogla naci. Dala ga je drugo podpisano. Dr. Ivan Krstić, neznamo da li su rečenim drugovi ili ne, učinio je utok proti odluci reklamacionoga odbora na e. kr. kotarsko glavarstvo. Občinsko glavarstvo pripisalo je odmah utok e. kr. kotarskemu glavarstvu, i ovo ga je u nje koliko dana, rješilo, i prihobilo, da je ovo njegovoj nješteli končnog "Pravzala" je občinu da naredi shodno za obavljenje izbora! Ova će to i učiniti. Rješenje nije moglo biti drugačije nego li je. "Al što nam je drago ovđje zabilježiti" jesu da e. kr. kotarsko glavarstvo, nije drzalo spisa

Zaplijenjeno!

Moralna pljuska. Radi nežakonitosti u izloženju listina, maložilo je e. kr. namjestničtvu uslijed utoka hrvatske stranke u Puli, da ima občina pljuska ponovno izložiti listine. Eto moguće sveza izjavljena načelnika Rizzi nisu tu pomogle, nego si gospoda moraju gutati sramotu i ponovno izlagati izborne listine tako, da je "opet moguće činiti reklame sve do subote. Tko je u listini, neka podje na občinu te se o tome osvjedoči."

To im je prvi moralni udarac ovih izbora, a biti će ih i više.

Pokrajinske:

Imenovanje kod suda. Pravosudni ministar imenovao je g. Spiru Peručiću sudbenog prislušnika na kotarskom sudu u Voloskom, e. k. sudbenim pristavom tamo. Cestitamo!

Imenovanje viših poštanskih časnika. Ministar trgovine imenovao je e. k. post. savjetnike g. Pavla Garimberti-a i g. Viktora pl. Heydenberga e. k. post. nadsvjetnici, i to privoga stalnim, a drugi je dobio naslov i čin nadsvjetnik.

G. Heydenberg poznat je kao strog ali pravedan i veoma sposoban činovnik,

te mu i mi cestitamo na ovom zasluženom promaknuću.

Imenovanja kod e. k. pošte. C. k. post. asistenti imenovani su vježbenici g. Spiro Pasinović i Dragutin Kevanja za Pulu; g. Rajmund Stegnar za Opatiju; g. Arturo Belotti za Kopar; g. Rismundo Josip za Rovinj i g. Antun Kocinac za sv. Petar na Krasu; i unipulacijačkim

